

Les claus de la futurabilitat: possibilitat, potència i poder

Publicat per [Interacció](#) [1] el 11/11/2019 - 12:11 | Última modificació: 03/11/2020 - 11:31

[Franco 'Bifo' Berardi](#) [2] | Caja Negra

Quantes vegades ens hem imaginat el futur? O, més ben dit... quantes vegades l'hem vist? Ja a finals del segle XIX els lectors de Jules Verne es van apropar de la mà de les seves novel·les a hipotètics futurs que en alguns àmbits no s'allunyaven gaire del que realment ha acabat succeint. Més tard va ser George Orwell qui ens va transportar a un futur distòpic on tot era sabut i vigilat pel Gran Germà. De les novel·les a les pel·lícules, i de les pel·lícules, a les sèries de televisió, on les actuals i premiades Black Mirror o The Handmaid's Tale són tendència entre joves i grans.

És evident, doncs, que el futur ens inquieta i preocupa, ens fa somiar amb mons distòpics i a la vegada reflexionar profundament sobre la nostra existència. En el cas de Franco 'Bifo' Berardi, la seva última obra ens fa pensar en el concepte de **futurabilitat**. El filòsof italià no pretén parlar del futur ni del no-futur, sinó que **vol fer referència al procés d'«esdevenir un altre» i construir un mapa psicomàtic de la futurabilitat social**.

L'autor de «**Futurabilidad**» ha centrat bona part de la seva obra a reflexionar sobre com la **revolució tecnològica** ha transformat la vida social, que al seu torn es troba molt condicionada, i fins i tot oprimida, pel sistema capitalista actual.

Al seu llibre, abans d'abordar tot el que comporta el concepte de "futurabilitat", ens parla de "possibilitat", "potència", i "poder". Segons ell, la **possibilitat** no és una sinó que és plural, i la **potència** és l'energia subjectiva que desplega les possibilitats i les realitza, les transforma en realitats.

Per la seva banda, el **poder** és la selecció i la imposició d'una possibilitat entre moltes i, per tant, l'exclusió de tota la resta. Es tracta d'una força capaç de "modelar" el futur, i Berardi ho exemplifica servint-se de situacions molt properes al nostre dia a dia: "Qui no pagui el lloguer serà automàticament desallotjat del seu apartament", "Qui no pagui la matrícula serà automàticament expulsat de la universitat."

Per tot això, Berardi defineix la futurabilitat com "**una capa de possibilitats que poden evolucionar o no per convertir-se en realitat**". D'aquesta manera, posa en relleu la [multiplicitat de futurs possibles](#) [3], malgrat que el **capitalisme intenta crear i controlar un desplegament dels esdeveniments que se'ns presenti**, si bé no com l'únic, si que com l'inevitable. D'acord amb l'autor, malgrat la complexitat i les dificultats del context actual, encara és possible desenvolupar possibilitats alternatives, però per aconseguir-ho cal emancipar el coneixement respecte al paradigma econòmic vigent. Ell creu en la possibilitat d'emancipació, enriquiment i pau, a la qual es podria arribar a través de la col·laboració entre treballadors del món sencer.

En aquest sentit l'autor també ens parla de l'**humanisme**, el qual comprèn **com l'única eina capaç d'afirmar la**

llibertat i la potència de l'ésser humà. Veu en aquesta branca del coneixement la possibilitat -- és a dir, la potencialitat -- de crear una plataforma que uneixi a enginyers, artistes i científics a través de l'humanisme tecnològic. Sobre el qüestionament de l'humanisme se'n parla més a [la següent entrevista](#) [4]: "**solo desde el punto de vista del pensamiento humanista podemos entender por completo el proceso poshumano y antihumano que el capitalismo ha engendrado**".

D'altra banda, i per aconseguir modificar la perspectiva de futur que se'ns presenta com a inevitable, es considera **la força de l'amistat com una de les poques esperances possibles**. D'acord amb les seves pròpies paraules, l'amistat és necessària perquè:

L'única coherència del món es troba en l'acte de compartir la trajectòria del significat, en la cooperació entre els agents de l'enunciació. Quan l'amistat s'esvaeix, quan es desterra la solidaritat i els individus es queden sols, obligats a enfrontar la foscor de la matèria aïllats, la realitat torna a ser caos i la coherència de l'entorn social es redueix a la imposició d'un acte d'identificació obsessiu."

Certament, els plantejaments i reflexions que fa el filòsof en el decurs de les més de 200 pàgines del llibre són impossibles de sintetitzar en un post. Per això us animem a submergir-vos en el llibre i aquí preferim acabar posant de relleu el valor de l'amistat, així com la col·laboració d'uns i altres a través de l'humanisme entesa com a força motor que pot ajudar-nos a apoderar-nos del dret d'escollir el nostre futur; quelcom que no hauria de pertànyer a ningú més que no fóssim nosaltres mateixos.

Podeu consultar el llibre al [Centre d'Informació i Documentació](#) [5].

Berardi, F. (2019). «[Futurabilidad : la era de la impotencia y el horizonte de la posibilidad](#) [6]» Buenos Aires: Caja Negra.

[Inicieu sessió](#) [7] o [registreu-vos](#) [8] per enviar comentaris

Categories: Llibre

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: cultura digital

- [9]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/claus-de-futurabilitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=an:%2216823%22>

[3] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/futur-teoria>

[4] <https://www.eltiempo.com/cultura/musica-y-libros/entrevista-con-el-filosofo-italiano-franco-berardi-sobre-la-futurabilidad-394028>

[5] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[6] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=46202>

[7] <https://interaccio.diba.cat/>

[8] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[9] <https://interaccio.diba.cat/node/8071>